

Středověk a novověk

Middle Ages and Modern Times

Bohdalice-Pavlovice (k. ú. Pavlovice, okr. Vyškov) „Přední“, parc. č. 1500/5.

Středohradištní období (RS3). Pohřebiště. Plošný odkryv.
Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Vyškovska, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.211247256, 17.063886213

Po prudkých deštích byly v profilu stavební jámy rodinného domu odkryty dva částečně narušené kostrové hroby ze střední doby hradištní (chyběly horní části trupu a lebky). Zachovalé části hrobů jsme vypreparovali. Zemřelí byli uloženi v natažené poloze na zádech a orientováni zhruba ve směru Z–V. Dle antropologického posudku J. Kaly patří kosterní pozůstatky v hrobě 800 pravděpodobně muži zemřelému nejspíše mezi 25 a 40 lety, vysokému přes 170 cm. Kosterní pozůstatky v hrobě 801 náleží ženě zemřelé v rozsahu věkové kategorie adultus II, pravděpodobně mezi 35. a 40. rokem života. Byla vysoká asi 155 cm, snad porodila. Součástí výbavy ženského hrobu bylo vědro se železnými kováními (obr. 1). Mužský hrob byl vybaven železnou ostruhou, vědrem a keramickou nádobou (obr. 2). Jedná se o dosud neznámou lokalitu. Na návrší severně od zkoumané parcely se nachází menší středověký hrádek (Šedo 1987).

Literatura

Šedo, O. 1987: Informace o výsledcích archeologických průzkumů muzea Vyškovska (okr. Vyškov). *Přehled výzkumů* 1984, 83–85.

Summary

Two partially disturbed inhumation graves from the Middle Hillfort period (9th–10th centuries) were excavated in Bohdalice-Pavlovice (Pavlovice cadastral area, Vyškov District) during the

Obr. 1. Bohdalice-Pavlovice. Ženský hrob H 801 ze střední doby hradištní se železným vědrem. Foto B. Mikulková.

Fig. 1. Bohdalice-Pavlovice. Female burial H 801 from the Middle Hillfort period with an iron bucket. Photo by B. Mikulková.

Obr. 2. Bohdalice-Pavlovice. Mužský hrob H 800 ze střední doby hradištní s keramickou nádobou, železnou ostruhou a vědrem. Foto B. Mikulková.

Fig. 2. Bohdalice-Pavlovice. Male burial H 800 from the Middle Hillfort period with a ceramic vessel, an iron spur, and a bucket. Photo by B. Mikulková.

construction of a family house. Based on the anthropological assessment, the skeletal remains found in grave 800 (Fig. 2) belonged to a man who died at around 25–40 years of age and was over 170 cm tall. The skeletal remains in grave 801 (Fig. 1) belonged to a woman with an estimated height of 155 cm and an age at death of 35–40 years. The grave goods comprised an iron bucket, a ceramic vessel, and an iron spur.

Blanka Mikulková

Bouzov (k. ú. Doly u Bouzova, okr. Olomouc) „U Hamer“.

Vrcholný středověk. Místo sběru. Průzkum detektorem kovu.
Uložení nálezu: Vlastivědné muzeum v Olomouci, přír. č. 37/2024.

Lokalizace: WGS-84: 49.7110389N, 16.8805167E (podkova); 49.7110028N, 16.8803667E (hrot šípu)

V roce 2020 získal nálezce poblíž obce Doly na Bouzovsku dva středověké artefakty, které byly v průběhu roku 2023 předány do Vlastivědného muzea v Olomouci: větší fragment koňské podkovy a hrot šípu opatřený trnem. Oba předměty pocházejí z okolí pěšiny severozápadně od domu č. p. 5. Širší okolí

nálezů lze charakterizovat jako úzké údolí, v němž se nachází soutok Třebůvky s Javoříčkou.

Železná podkova se dochovala přibližně ze tří čtvrtin. Rameno podkovy ukončuje vodorovně obdélný ozub. Na jednom rameni se nachází čtyři obdélné otvory pro podkováky ve slabě ztuhlém žlábků. V přední části chybí hmatec. Maximální měřitelná délka podkovy činí 116 mm (obr. 3: 2). Popsaná podkova odpovídá typu 4c podle třídění R. Krajíce (2003, 103–105, obr. 95), který je řazen do 14.–15. století. Vyzvednutý železný hrot šípů s trnem má listovitý tvar a romboický průřez. Jeho povrch je do značné míry zkorodovaný. Celková délka dosahuje 90 mm a hmotnost po konzervaci činí 21,3 g (obr. 3: 1). Podle typologie hrotů šípů R. Krajíce (2003, 186, obr. 150) jej můžeme přiřadit k typu A IIB, který lze klást zejména do průběhu 13.–14. století.

Dnešní obec Doly je spojována s původním Podhradním mlýnem poprvé uvedeným na počátku 17. století. Samotná osada vznikla až v 18. století (Pinkava 1903, 169–170). Z těchto důvodů se zdá příhodnější oba výše popsané středověké artefakty

spojovat s pohybem osob v těchto místech s tím, že je možné připustit existenci komunikace mezi hradem Bouzovem a vsí Bezděkov. Tento předpoklad podporují mapy I. a II. vojenského mapování, na nichž vidíme cestu směřující od Bouzova přes Doly k východnímu konci Bezděkova. Ves Bezděkov byla poprvé zmíněna ve 14. století, kdy nejprve náležela k hradu Špraňku, od počátku 15. století patřila k Bouzovu (Hosák 1961, 10–11).

Literatura

Hosák, L. 1961: Mlýhy kolem tajemného hradu na Litovelsku. *Zprávy Vlastivědného ústavu v Olomouci* 96, 6–11.

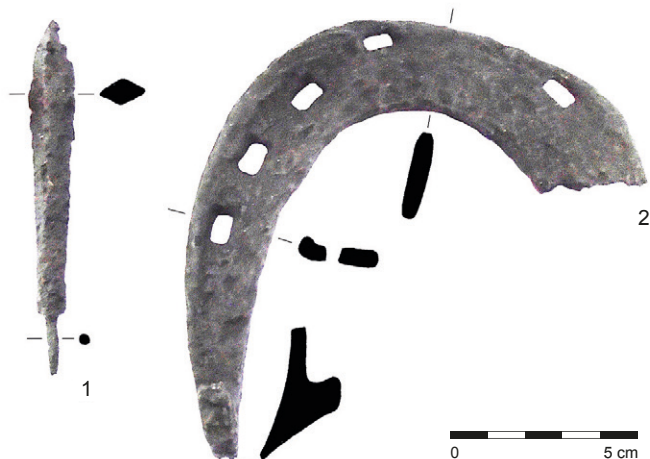
Krajíc, R. 2003: *Sezimovo Ústí. Archeologie středověkého města 3. Kovárna v Sezimově Ústí a analýza výrobků ze železa. Díl I.* Praha, Sezimovo Ústí, Tábor: Archeologický ústav AV ČR.

Pinkava, V. 1903: *Litovelský okres. Vlastivěda moravská.* Brno: Musejní spolek.

Summary

In 2023, the Regional Museum in Olomouc acquired a fragment of a horseshoe and a tanged arrowhead (Fig. 3) from the cadastral area of Doly u Bouzova (Olomouc District). The horseshoe can be dated to the 14th–15th centuries, and the arrowhead is more likely to be from the 13th–14th centuries. Both finds may be linked to a possible road between Bouzov Castle and the village of Bezděkov.

Lukáš Hlubek, Karel Faltýnek

Obr. 3. Bouzov. 1 – Hrot šípů; 2 – zlomek podkovy. Foto a kresba L. Hlubek.

Fig. 3. Bouzov. 1 – Arrowhead; 2 – horseshoe fragment. Photo and drawing by L. Hlubek.

Brno (k. ú. Bohunice, okr. Brno-město)

Ul. Dlouhá, parc. č. 1240/11.

2. světová válka. Zákop. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1727772N, 16.5838475E

V průběhu března 2024 došlo při zemních pracích souvisejících s výstavbou „Polyfunkčního objektu Bohunice“ k objevu části německého zákopu ze závěru druhé světové války (obr. 4).

Obr. 4. Brno-Bohunice. Letecký pohled na německý zákop ze závěru druhé světové války. Foto I. Čížmář.

Fig. 4. Brno-Bohunice. Aerial view of the German trench from the end of the Second World War. Photo by I. Čížmář.